

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady ustanawiającego Instrument Współpracy w dziedzinie Bezpieczeństwa Jądrowego

COM(2011) 841 wersja ostateczna

(2012/C 229/19)

Sprawozdawca: **Richard ADAMS**

Dnia 7 grudnia 2011 r. Komisja, działając na podstawie art. 203 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady ustanawiającego Instrument Współpracy w dziedzinie Bezpieczeństwa Jądrowego

COM(2011) 841 final.

Sekcja Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 10 maja 2012 r.

Na 481. sesji plenarnej w dniach 23–24 maja 2012 r. (posiedzenie z 23 maja) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 146 do 5 – 6 osób wstrzymało się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Komitet przyjmuje z zadowoleniem proponowane rozporządzenie i warunkowo popiera szersze zastosowanie w krajach trzecich wiedzy fachowej UE z zakresu bezpieczeństwa jądrowego.

1.2 Komitet odnotowuje, że nadzór nad znaczną finansową kwotą odniesienia w wysokości 631 mln euro w latach 2014–2020 będzie sprawować EuropeAid (DG ds. Rozwoju i Współpracy) i że będą ją regulować przepisy i procedury wspólne dla wszystkich obszarów polityki w zakresie pomocy humanitarnej i rozwoju. Komitet oczekuje, że zwiększy to odpowiedzialność, przejrzystość i zgodność z innymi programami pomocy.

1.3 Komitet odnotowuje, że od 2016 r., co dwa lata, będzie otrzymywać sprawozdanie Komisji na temat wdrażania, rezultatów, głównych wyników i wpływu programu na zewnętrzną pomoc finansową UE, i z niecierpliwością oczekuje pełnego zaangażowania w proces nadzoru i przeglądu. Odpowiednie zaplanowanie śródkresowych przeglądów programów powinno pozwolić na maksymalne wykorzystanie możliwości ukazania wyników i bez wątpienia zostanie przeprowadzone we współpracy z organami odpowiedzialnymi za programy geograficzne i delegacjami UE w krajach partnerskich.

1.4 Można stwierdzić, że poglądy europejskiego społeczeństwa obywatelskiego ogólnie co do rozwoju technologii energii jądrowej znacznie różnią się w poszczególnych państwach członkowskich. W pewnych punktach rozporządzenia należałoby wydatniej to uwzględnić.

1.5 Należy zwłaszcza wyraźnie wyjaśnić obywatelom europejskim jako podatnikom, że większa część funduszy tego programu będzie kierowana na rekultywację terenu elektrowni a jedynie niewielka ich część na programy doradztwa w zakresie bezpieczeństwa w krajach wschodzących gospodarek, w których można być pewnym stabilności politycznej i społecznej.

1.6 Aby pomóc krajom wschodzących gospodarek, Komisja powinna zaproponować zawarcie międzynarodowej konwencji dotyczącej kryteriów i warunków odnoszących się do doradztwa w sprawie bezpieczeństwa jądrowego. Prace nad nimi powinna prowadzić niewielka liczba krajów zdolnych do udzielenia takich porad. Bez względu na taką konwencję, należy wdrożyć jasne kryteria w Instrumencie Współpracy w dziedzinie Bezpieczeństwa Jądrowego, tak by można było podjąć decyzję dotyczącą tego, czy dany kraj wschodzący:

- spełnia minimalne kryteria krajowej i międzynarodowej stabilności;
- jest w stanie i jest gotów zagwarantować zainstalowanie struktury administracyjnej, naukowej i technicznej potrzebnej, by zrealizować opcję jądrową;
- może trwale udostępnić środki finansowe, techniczne i przemysłowe potrzebne, by zapewnić wysoki poziom uprawnień regulacyjnych w celu zagwarantowania wszelkich zasobów potrzebnych do przeprowadzania bezpiecznych operacji oraz przygotowania programu długoterminowego bezpiecznego gospodarowania odpadami.

1.7 Kryteria te powinny zostać uwzględnione w głównym tekście rozporządzenia, a nie umieszczone w załączniku, gdyż zawierają one ogólne zasady związane z międzynarodowym bezpieczeństwem jądrowym, bezpieczeństwem w stosunkach międzynarodowych i bezpieczeństwem międzynarodowym o dużym znaczeniu.

1.8 Projekty dotyczące pomocy technicznej powinny być jedynie wdrażane w krajach wschodzących, jeśli kraj ten jest stroną Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej oraz protokołów do niego, Konwencji bezpieczeństwa jądrowego i Wspólnej konwencji bezpieczeństwa w postępowaniu z wypalonym paliwem jądrowym i bezpieczeństwa w postępowaniu z odpadami promieniotwórczymi.

1.9 Jedynie w wyjątkowych sytuacjach związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa należy przeznaczyć zasoby na zakup wyposażenia technicznego. Komisja powinna opracować kryteria, a następnie należy składać na ich podstawie sprawozdania. Nie należy udzielać pomocy operatorom.

1.10 W trosce o przejrzystość zaleca się, by studia przypadku przeprowadzone w ramach obecnego programu zostały udostępnione. Należałoby także ulepszyć prezentację i odniesienia na stronie internetowej EuropeAid.

1.11 Program dotyczący Instrumentu Współpracy w dziedzinie Bezpieczeństwa Jądowego (INSC) powinien zachęcać do włączenia obowiązkowych instrumentów do przepisów każdego kraju objętego ich działaniem, w wypadku gdy podniosłyby one rangę traktatów, konwencji i porozumień MAEA lub służyły ich wdrażaniu, a także oceniać możliwość realizacji przez nie tego celu.

1.12 Szczególnie zalecamy uwzględnienie pomocy dla niezależnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego w państwach beneficjentach lub w państwach sąsiadujących z nimi, które za pomocą konkretnych działań pragną zwiększyć odpowiedzialność i przejrzystość kultury bezpieczeństwa jądowego.

2. Wprowadzenie

2.1 Co pewien czas kwestie bezpieczeństwa jądowego i ochrony instalacji jądowych poza Europą wysuwają się na pierwszy plan, zwłaszcza po wypadku w elektrowni Three Mile Island w 1979 r., awariach w Czarnobylu w 1986 r. i w Fukushima w 2011 r. Wypadki takie mają globalny wpływ i zwracają uwagę na katastrofalne konsekwencje wadliwej konstrukcji, słabo rozwiniętej kultury bezpieczeństwa, niewystarczających ram operacyjnych w zakresie bezpieczeństwa oraz ram regulacyjnych.

2.2 W 2010 r. w 30 krajach na całym świecie działało 441 komercyjnych reaktorów jądowych, z których wiele powstało w latach 70. i 80., a których średnia długość życia wynosiła ok. 35 lat. W 56 krajach działa również ok. 250 cywilnych reaktorów badawczych. Obecnie w fazie konstrukcji znajduje się ponad 60 reaktorów jądowych, a ponad 150 jest planowanych. Nowe reaktory zostaną zbudowane głównie w Chinach, Indiach i Rosji, lecz być może również w Azji Południowo-Wschodniej, Ameryce Południowej i na Bliskim Wschodzie. Popyt na energię elektryczną rośnie niepowstrzymanie, a państwa mogą również podejmować starania w celu zwiększenia eksportu wytworzonej energii jądowej.

2.3 Bez względu na to, czy nastąpi odnowa energii jądowej, dopóki funkcjonować będą elektrownie jądowe, dopóty zawsze pojawiać się będą poważne problemy z bezpieczeństwem jądowym, być może o zasięgu globalnym. UE postanowiła zatem, że jej zaangażowanie w różne aspekty międzynarodowego bezpieczeństwa jądowego oraz obawy związane z bezpieczeństwem są uzasadnione, zwłaszcza że od czasu traktatu EWEA w 1957 r. rozwinięła badawczą, techniczną, operacyjną i regulacyjną wiedzę fachową w tym obszarze. Wziąwszy pod uwagę, że Europa dysponuje około jedną trzecią światowego potencjału jądowego oraz najszerszym doświadczeniem w zakresie

różnorodnych i dynamicznych systemów regulacji i bezpieczeństwa, jej zasób wiedzy w tym zakresie jest znaczny. Awaria w Czarnobylu skłoniła do przyjęcia dynamicznego i proaktywnego podejścia do współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa jądowego i jego rozpowszechniania, gdyż w ten tragiczny sposób ujawniły się potencjalne słabości systemów bezpieczeństwa w krajach trzecich.

2.4 Od 1991 r., w ramach programu UE TACIS (pomoc techniczna dla Wspólnoty Niepodległych Państw) krajom trzecim udzielono dużego wsparcia w dziedzinie bezpieczeństwa jądowego. Wsparcie przeznaczono na analizę bezpieczeństwa, a także pomoc na miejscu w elektrowniach jądowych, w niektórych przypadkach na dostawę sprzętu z myślą o udoskonaleniu nadzoru nad funkcjonowaniem elektrowni, na działalność regulacyjną i licencyjną oraz gospodarowanie odpadami. Wniesiono również wkład do szerszych inicjatyw międzynarodowych, zwłaszcza do działań w Czarnobylu. Ok. 1,3 mld euro przeznaczono na pomoc w zakresie bezpieczeństwa jądowego, zwłaszcza w Rosji i na Ukrainie oraz – w o wiele mniejszym stopniu – w Armenii i w Kazachstanie.

2.5 Od 2007 r. INSC⁽¹⁾, mający na celu promowanie i rozpowszechnianie bezpieczeństwa jądowego, zastąpił TACIS, a jego zastosowanie objęło nie tylko kraje powstałe w wyniku rozpadu Związku Radzieckiego. Na lata 2007–2013 na INSC przeznaczono budżet w wysokości 524 mln euro, z którego finansuje się działania na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa jądowego, bezpiecznego transportu, przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów promieniotwórczych, rekultywacji terenów po obiektach jądowych, ochrony przed promieniowaniem jonizującym materiałów promieniotwórczych, gotowości na wypadek sytuacji wyjątkowej oraz propagowania współpracy międzynarodowej w dziedzinie bezpieczeństwa jądowego.

2.6 UE współpracuje ściśle z MAEA, zapewniając często środki na wdrażanie zalecanych programów, które w przeciwnym razie nie byłyby finansowane.

2.7 Pojawiają się nowe wyzwania w związku z tym, że niektóre kraje trzecie mają zamiar rozwinąć potencjał nuklearny. Niektóre z tych wschodzących krajów nie zawsze mają stabilne struktury polityczne, rozdział władz, demokratyczną kontrolę, sprawdzone struktury administracyjne czy też doświadczenie w zarządzaniu technologiami wysokiego ryzyka. Pośrednie zachęcanie takich krajów do rozwoju technologii jądowych poprzez udzielanie im wsparcia unijnego, a co za tym idzie, pozorne uwierzytelnienie ich programu jądowego, mogłoby stanowić nowe zagrożenie dla bezpieczeństwa jądowego.

2.8 Niezależnie od tego i niezależnie od zamiaru krajów trzecich rozbudowy ich potencjału nuklearnego, EKES jest świadom, że cywilne wykorzystywanie energii jądowej wiąże się z produkcją plutonu lub innych materiałów radioaktywnych oraz z rozwojem fachowej wiedzy technicznej, która może doprowadzić do międzynarodowego zagrożenia i nasilenia się napięć międzynarodowych. Ryzyko zwiększyłoby się w niestabilnych krajach trzecich.

⁽¹⁾ Dz.U. L 81, z 22.3.2007, s. 1.

3. Streszczenie proponowanego rozporządzenia

3.1 W obecnym projekcie rozporządzenia, który jest wersją przekształconą rozporządzenia w sprawie INSC z 2007 r., ustanowiono m.in. przegląd zasięgu geograficznego, tak by objąć wszystkie kraje trzecie na całym świecie, i uściślono priorytety oraz kryteria współpracy. Odpowiedzialność za realizację działań spoczywa na EuropeAid (DG. ds. Rozwoju i Współpracy – DEVCO), we współpracy z Europejską Służbą Działań Zewnętrznych, DG ds. Energii i ze Wspólnym Centrum Badań. Rozporządzenie będzie podlegać zwłaszcza *wspólnym zasadom i procedurom wdrażania unijnych instrumentów na rzecz działań zewnętrznych* (COM(2011) 842 final). Stanowią one również podstawę uproszczonego podejścia do wdrażania Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka, Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, Instrumentu na rzecz Stabilności, Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej oraz Instrumentu Partnerstwa.

3.2 Rozporządzenie przyczynia się do propagowania wysokiego poziomu bezpieczeństwa jądrowego, ochrony przed promieniowaniem oraz stosowania sprawnych i skutecznych zabezpieczeń materiałów jądrowych w krajach trzecich. Jest to kompleksowe podejście obejmujące wydobycie paliw, budowanie nowych zakładów, kwestie operacyjne oraz związane z likwidacją zakładów i unieszkodliwianiem odpadów. Zdaniem Komisji postępy zostaną zmierzone na podstawie wzajemnej oceny MAEA, stanu opracowywania strategii w zakresie wypalonego paliwa jądrowego, odpadów promieniotwórczych i likwidacji, odpowiednich ram legislacyjnych i prawnych, realizacji projektów oraz liczby i wagi problemów stwierdzonych w odpowiednich sprawozdaniach MAEA dotyczących zabezpieczeń jądrowych.

3.3 W rozporządzeniu podejmuje się starania na rzecz zapewnienia spójności z celami politycznymi UE i z działaniami na rzecz rozwoju w krajach trzecich poprzez sporządzenie dokumentów strategicznych oraz na ich podstawie wieloletnich programów indykatywnych na początkowy okres 4 lat; następane takie programy będą dotyczyły okresów 3-letnich.

3.4 W załączniku określono szczególne środki wspierane i kryteria współpracy, w tym priorytety, zgodnie z którymi budżet w wysokości 631 mln euro zostanie wydany w ciągu następnych 7 lat.

4. Uwagi ogólne

4.1 Komitet odnotowuje proces rozwoju programów pomocy i współpracy w zakresie bezpieczeństwa jądrowego w ciągu ostatnich 20 lat. W proponowanym rozporządzeniu kontynuuje się ten trend i usiłuje jasno pokazać, że bezpieczeństwo, a nie promowanie energii jądrowej, jest nadrzędnym celem (COM(2011) 841 final; załącznik – kryteria – ostatni punkt). Komitet zdaje sobie sprawę, że celem programu nie jest zachęcanie krajów wschodzących do wprowadzania technologii jądrowych. Dlatego też należy wyraźnie zadbać o bardziej szczegółowo opracowane zestawienia wydatków poniesionych

w ramach poprzedniego i obecnego programu INSC. W rozwianiu niektórych obaw może zwłaszcza pomóc wyjaśnienie, że większość funduszy tego programu będzie kierowana na rekultywację terenu elektrowni, a jedynie niewielka ich część na programy doradztwa w zakresie bezpieczeństwa w krajach wschodzących gospodarek.

4.2 Uznano by tym samym ewentualność, że na wcześniejszych etapach programu nie uwidoczniło czy nie wyjaśniono w pełni, że powodem poparcia niektórych środków operacyjnych, które są jeszcze w zarodku, zwłaszcza w niestabilnej gospodarce wschodzącej. Komitet uznaje, że finansowanie konkretnych projektów w ramach INSC będzie przeprowadzane jedynie pod surowymi warunkami, jednak popierałby wstępny dialog i debatę nad kwestiami energii jądrowej z dowolnym krajem trzecim, bez stawiania warunków.

4.3 Komitet sądzi, że do tej pory nie została w pełni wyjaśniona kwestia tego, czy zaangażowanie UE w ramach INSC stanowi ciche wsparcie i zachętę do realizacji programów jądrowych, które są jeszcze w zarodku, zwłaszcza w niestabilnej gospodarce wschodzącej. Komitet uznaje, że finansowanie konkretnych projektów w ramach INSC będzie przeprowadzane jedynie pod surowymi warunkami, jednak popierałby wstępny dialog i debatę nad kwestiami energii jądrowej z dowolnym krajem trzecim, bez stawiania warunków.

4.4 UE musi dążyć do tego, by nie przyczyniać się do rozwoju potencjału nuklearnego w kraju trzecim, gdyby mogło to prowadzić do powstania nowych zagrożeń dla bezpieczeństwa jądrowego lub zagrożeń jądrowych, które mogłyby wpływać na bezpieczeństwo międzynarodowe. W punkcie 1.6 zasugerowano kryteria pozwalające dokonać oceny pod tym kątem. Stosując najwyższe standardy bezpieczeństwa jądrowego na swym obszarze, UE mogłaby dążyć do przejścia wiodącej pozycji w najbardziej bezpiecznym i pewnym wykorzystaniu energii jądrowej do celów cywilnych na całym świecie.

4.5 Uważa się, że wkład programu INSC w krajach o bardziej ograniczonej bazie przemysłowej, naukowej i badawczej, które albo już prowadzą, albo zamierzają rozpocząć programy wytwarzania komercyjnej energii jądrowej, oraz spełniają minimalne kryteria stabilności, jest również cenny i leży w interesie publicznym UE. Możliwe, że wsparcie wzorcowych rozwiązań we współpracy z MAEA przyczyniło się do wzmocnienia systemów technicznych i regulacyjnych w krajach trzecich o bardziej ograniczonych zasobach. Jednak wyrobienie sobie jasnego poglądu w sprawie sposobu, w jaki obecne i przyszłe programy INSC przyczynią się do uzyskania tych korzyści, może być trudne.

4.6 Dlatego też proponuje się, by Komisja podjęła dalsze kroki w celu wyjaśnienia nadrzędnej roli bezpieczeństwa w przyszłym programie INSC. Mogłaby to uczynić, na przykład publikując dostępne studia przypadków dotyczące obecnego

programu, ulepszając prezentację i odniesienia na stronie internetowej EuropeAid i, ogólnie mówiąc, dążąc do większego wyeksponowania tego istotnego programu. Podejście to zwiększyłoby również przejrzystość i odpowiedzialność. Ponieważ w rozporządzeniu poparto działania na rzecz zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa jądowego, Komitet proponuje przytoczyć godne naśladowania przykłady wysokich standardów, jak np. oświadczenie WENRA dotyczące celów w zakresie bezpieczeństwa dla nowych elektrowni jądowych.

5. Uwagi szczegółowe

5.1 Należy zauważyć, że dyrektywy europejskie w sprawie bezpieczeństwa jądowego, inaczej niż mogłoby wynikać z zaproponowanego rozporządzenia, nie zawierają technicznych norm bezpieczeństwa. Podobnie zobowiązania wynikające z ram regulacyjnych zawierają jedynie pewne ogólne wymogi zgodne z Konwencją bezpieczeństwa jądowego.

5.2 We wniosku stwierdza się, że w obrębie UE przeprowadza się kompleksową ocenę bezpieczeństwa. Tymczasem przeprowadzane „testy wytrzymałościowe” są jedynie uzupełnieniem do oceny bezpieczeństwa, któremu nie towarzyszą związane z taką oceną kryteria bezpieczeństwa przydatne do udzielenia odpowiedzi na pytanie o to, co się stanie, gdy system bezpieczeństwa zawiedzie. Stwierdzono także, że proces ten ma ograniczony zasięg ze względu na ramy czasowe narzucające skrajnie krótki czas. Mimo tych ograniczeń, mocną stroną podejścia UE do bezpieczeństwa jądowego jest chęć potraktowania testów wytrzymałościowych jako pierwszego kroku do rozwinięcia i poprawy kultury bezpieczeństwa oraz spełnienia najwyższych standardów w zakresie bezpieczeństwa jądowego. Wstępne wnioski z obecnych testów wytrzymałościowych europejskich elektrowni jądowych dowodzą, że konieczne będą dodatkowe zmiany, ulepszenia i oficjalne działania. Należy je jak najszybciej uwzględnić w pracach wdrożeniowych i doradczych w ramach programu INSC.

5.3 Należy wziąć pod uwagę, że z instytucjonalnego punktu widzenia UE posiada bardzo ograniczone doświadczenie w kwestiach jądowych, a projekty w ramach INSC są w większości wypadków przeprowadzane przez organizacje w państwach członkowskich. Działania Komisji mogą okazać się cenne, jeśli chodzi o przeprowadzenie ważnej analizy krytycznej i przemyśleń na temat różnorodności europejskich norm i rozwiązań. Niemniej Komisja powinna dążyć do budowania własnego potencjału i gromadzenia niezależnej wiedzy eksperckiej.

5.4 We wniosku w sprawie INSC stwierdza się, że celem tego programu jest wyeliminowanie zagrożenia jądowego. Trzeba jednak zauważyć, że z technicznego punktu widzenia, podobnie jak w przypadku eliminowania zagrożeń w jakichkolwiek złożonych procesach przemysłowych, nie można zagwarantować realizacji tego celu, a zwłaszcza zapobiec katastrofalnym wypadkom. Należy wyjaśnić, iż celem jest zapobieganie awariom i wypadkom zgodnie z najlepszymi znanymi standardami. Warto wspomnieć, że przekonanie o wyeliminowaniu ryzyka w danym procesie nie sprzyja wysokiej kulturze bezpieczeństwa.

5.5 Komisja proponuje zintegrowany przegląd otoczenia prawnego (IRRS) oraz misje zespołu przeglądu bezpieczeństwa operacyjnego (OSART) jako wskaźniki. Niemniej znaczenie obu

tych instrumentów jest ograniczone, gdyż nie są one przeznaczone do celów nadzoru. Na przykład nie stanowiły one żadnej ochrony przed awarią w Fukushima. Ponadto oba te rodzaje zadań nie są związane ze statusem bezpieczeństwa jądowego elektrowni jądowych. Międzynarodowa kontrola elektrowni jądowych pozostaje złożoną i kontrowersyjną kwestią.

5.6 W stosownych przypadkach programy INSC powinny również przewidywać zachęcanie do włączenia obowiązkowych instrumentów do przepisów danego kraju objętego ich działaniem, w wypadku gdy podniosłyby one rangę traktatów, konwencji i porozumień MAEA.

5.7 W uzasadnieniu dołączonym do rozporządzenia odnotowano, że w czasie konsultacji publicznych w sprawie działań zewnętrznych przeważająca większość respondentów poparła położenie większego nacisku na systemy monitorowania i oceny w ramach przyszłych instrumentów i wdrażania projektów/programów. Komitet odnotowuje, że pomimo krótkiego okresu działania EuropeAid (DG ds. Rozwoju i Współpracy) korzysta z szerokiego doświadczenia i wiedzy fachowej w tym obszarze, które zostaną bez wątpienia w pełni zastosowane.

5.8 Niemniej odnotowujemy, że lista szczególnych środków wspieranych nie obejmuje pomocy dla niezależnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego w państwach beneficjentach lub poza nimi, które za pomocą konkretnych działań pragną zwiększyć odpowiedzialność i przejrzystość kultury bezpieczeństwa jądowego. Jest to dopuszczalne zarówno w ramach Instrumentu na rzecz Stabilności, jak i Instrumentu Finansowego na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka na Świecie. Komitet bardzo zdecydowanie zaleca, by wsparcie to należało do dozwolonych środków programu INSC.

5.9 Komitet zauważa elastyczność wynikającą z pogrupowania środków wspieranych oraz kryteriów współpracy w załączniku, który sam może być zmieniony zgodnie z procedurą sprawdzającą ustanowioną we wspólnym rozporządzeniu wykonawczym. Niemniej należy zastanowić się nad tym, czy kluczowe kwestie zasady dotyczące międzynarodowego bezpieczeństwa jądowego oraz ochrony materiałów jądowych powinny zostać włączone do głównego tekstu rozporządzenia.

5.10 Kryteria współpracy zostały sporządzone z pewną swobodą, co Komitet przyjmuje z zadowoleniem w odniesieniu do wszystkich krajów, w których działają elektrownie jądowe. Mogłoby również być wskazane, by w fazie rozpoznawczej i wstępnej podjąć współpracę z bardzo wieloma krajami trzecimi. Opracowywanie kolejnych zaostrożonych kryteriów udziału w programie INSC nie leży w najlepszym interesie bezpieczeństwa europejskich obywateli. W stosunku do krajów, które są zdecydowane podjąć pierwsze kroki na drodze do wytwarzania energii jądowej, uważamy, że można i należy wykorzystać dostęp, wiedzę fachową, analizy i doradztwo UE tam, gdzie mocną stroną jest aktywne, niezależne i zorganizowane społeczeństwo obywatelskie. Niemniej z największą ostrożnością należy podejść do kwestii długoterminowej stabilności politycznej i możliwości zapewnienia bezpieczeństwa cywilnego w państwach partnerskich.

5.11 Wobec tego Komitet sugeruje, że trzeba określić minimalne warunki udzielania wsparcia w ramach programu INSC, a UE i niewielka liczba państw zdolnych udzielić pomocy powinny opracować międzynarodową konwencję w sprawie warunków odnoszących się do doradztwa w sprawie bezpieczeństwa jądrowego (punktem wyjścia będą dyskusje Grupy Roboczej ds. Bezpieczeństwa Jądrowego w ramach G8 i podobne dyskusje w Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA) i w UE).

Bruksela, 23 maja 2012 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON
